

NEDERLANDS ARTILLERIEMUSEUM

BEZIENSWAARDIGHEDEN

JAN WESTERDUIN, JAN.WESTERDUIN@GMAIL.COM

Een twintigtal leden van Voeks Regio Apeldoorn, in leeftijd variërend van 55 tot 99 jaar, heeft de Historische Collectie Korps Veldartillerie op 13 maart jl. bezocht. Het werd een uiterst interessante middag. Martin Ariaans en een andere ervaren gids leidden de in tweeën gesplitste groep bijna twee uur rond door de paviljoens.

In het noordwesten van de Veluwe, grenzend aan de A28, ligt 'Legerplaats bij Oldebroek'. Op het terrein ervan bevindt zich de Historische Collectie Korps Veldartillerie. Een bezoek aan deze collectie, ondergebracht in een aantal prachtige paviljoens op de top van een 60 meter hoge heuvel ('de Knobbel'), is zeer de moeite waard.

De collectie heeft een lange ontstaansgeschiedenis. Vrijwilliger Martin Ariaans legt uit: 'Al in de jaren 60 van de vorige eeuw werden hier voorwerpen verzameld, in eerste instantie in een soort traditiekamer. Later gebeurde dat met toestemming van de Korps Commandant Veldartillerie gestructureerd en werden er ook middelen ter beschikking gesteld, denk hierbij aan gebouwruimte en een tijdlang zelfs personeel. Sinds de jaren 70, toen het Legermuseum een conservator ter beschikking stelde, begon het museum de huidige vorm te krijgen.'

De Historische Collectie Korps Veldartillerie valt onder de paraplu van het Nationaal Militair Museum te Soesterberg. Ariaans: 'Veel van het tentoongestelde materiaal is eigendom van het Nationaal Museum en is in bruikleen afgestaan. De expositie is ingericht in vier gebouwen en laat de ontwikkeling zien van geschut, munitie en de organisatie. Tevens verhaalt zij in grote lijnen over de krijgsverrichtingen van de artillerie. Paviljoen 1, de voormalige fietsenstalling (1947) laat de ontwikkelingen vanaf het jaar nul tot ca. 1900 zien. Paviljoen 2 (eind 19e eeuw) behandelt het thema vestingartillerie, in alle facetten. In Paviljoen 3 (voormalige keuken en badhuis, eind 19e eeuw) is de expositie totaal vernieuwd. Hij toont de periode tussen 1900 en 1950. Tenslotte komt in Paviljoen 4 (eind 19e eeuw) de periode van 1950 tot heden aan bod, met inbegrip van de vredesmissies. Verder zijn het voormalige hospitaaltje in gebruik, en het daarbij behorende quarantaine gebouwtje, als documentatiecentrum. Maar ook een voormalig wachtgebouw dat dient als opslagruimte.'

Naast Martin Ariaans zijn nog zo'n 100 andere vrijwilligers voor de Historische Collectie Korps Veldartillerie actief. Zij houden

zich bezig met onder andere het verzorgen van baliedienst, het inrichten van de paviljoens, het gebruik en onderhoud van groot rollend materiaal, het documentatiecentrum, het verzorgen van rondleidingen en het onderhoud en herstel van uniformen. Ariaans heeft een artilleriesverleden. Hij begon in 1964 op de Koninklijke Militaire School te Weert, werd twee jaar later onderofficier en heeft tot zijn functioneel leeftijdsontslag nog diverse andere functies vervuld. Hij heeft er gehoorschade aan overgehouden, maar ook een grote kennis van de artillerie, die hij graag deelt met bezoekers. De deskundige gidsen weten hun gehoor van begin tot eind te boeien met pakkende verhalen en anekdotes.

Tijdens de rondleiding (die van tevoren geboekt moet worden) komen vele facetten van de artillerie aan bod, van de werking van de verschillende soorten geschut en munitie tot de grote rol die paarden door de jaren heen bij de artillerie hebben gespeeld. De uitstalling van voorwerpen in de paviljoens is divers en brengt de uitleg tot leven. Vermeldenswaardig is dat het inrichten van de zalen niet zonder slag of stoot is gegaan. Zo moest een deel van het dak van een van de paviljoens verwijderd worden om een AMX-PRA 105 mm (een pantserrupsartillerievoertuig) naar binnen te kunnen takelen. Ook werd een compleet raam met kozijn en al verwijderd om de loop van een M 107 kanon (zie foto) naar binnen te krijgen. Het is duidelijk dat kosten noch moeite gespaard zijn om de Historische Collectie Korps Veldartillerie zo goed mogelijk tot haar recht te laten komen. Geïnteresseerd in een bezoek? De toegangsprijs is bescheiden en de locatie volledig toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Legerplaats bij Oldebroek, Eperweg 149, 8084 HE 't Harde (Gelderland). [V](https://www.nederlandsartilleriemuseum.nl/)

Meer info op: <https://www.nederlandsartilleriemuseum.nl/>

